

ע"פ 8322/21 - מוחמד דחלה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 8322/21

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופט ש' שוחט

המערער: מוחמד דחלה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט
המחוזי בנצרת מיום 30.11.2021 בת"פ 896-02-21
שניתן על ידי כבוד השופט ג' צפריר

תאריך הישיבה: י"ב באדר ב התשפ"ב (15.03.2022)

בשם המערער: עו"ד מוחמד רחאל

בשם המשיבה: עו"ד יוסף קנפו

פסק-דין

השופט ש' שוחט:

1. ביום 19.1.2021 סמוך לשעה 22:00 נורו, ליד ביתו של פלאח עדווי (להלן: פלאח) שברחוב אבן סינא בכפר טורעאן, לפחות ארבעה כדורים, מאקדח מסוג FN.

החשד נפל על המערער. המשיבה הגישה נגדו כתב אישום שתוקן תוך כדי ההליכים.

כתב האישום המתוקן

2. על רקע סכסוך בין משפחתו של המערער, משפחת דחלה, למשפחת עדווי, גמלה בליבו של המערער החלטה לירות בנשק סמוך לבתים בהם מתגוררים אנשים מבני משפחה זו. למימוש החלטתו הצטייד המערער באקדח ובמחסנית תואמת ובה לפחות תשעה כדורים, לבש על ידיו כפפות ויצא לדרכו. סמוך לחנות אלאמאנה שברחוב אבן סינא כיסה המערער את פניו ב"חם צוואר" על מנת שלא יזהו אותו. כשהגיע בסמוך לביתו של פלאח עדווי, שם מתגוררים אנשים ממשפחת עדווי, ביצע את הירי ונמלט בריצה מהמקום. כוח משטרת, שהיה בסמוך למקום, זיהה את המערער נמלט מהמקום. הכוח צעק לעברו "עצור משטרה". הנאשם לא שמע בקול השוטרים והמשיך בריצה זמן מה נוסף, תוך שהוא זורק את האקדח והמחסנית שהיו ברשותו. לאחר זמן קצר השיגו אותו השוטרים ועצרו אותו.

במעשיו אלה, כך כתב האישום, נשא והוביל המערער נשק בלא רשות על פי דין. כמו כן נשא והוביל המערער אביזר ותחמושת בלא רשות על פי דין, ירה מנשק חם שלא כדין באזור מגורים או במקום אחר שיש בירי בו כדי לסכן חיי אדם, ועשה מעשה בכוונה להכשיל חקירה פלילית.

3. המערער הואשם, אפוא, בעבירות לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפא; 340א(ב)(1); 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

התשובה לכתב האישום וההסכמה הדיונית

4. בתשובתו לכתב האישום נתן המערער את הסכמתו להגשת הראיות שבידי המשיבה, תוך ויתור על העדת עדיה לצורך הגשתן. בהודעה מיום 16.6.2021, הסכים גם לאמיתות תוכנו. משכך, לא הייתה מחלוקת בדבר התקיימותן של העובדות שפורטו בסעיף 4 ס"ק א-ח (פיסקה ראשונה) להכרעת הדין אותן אפרט להלן:

א. ביום 19.1.2021, בשעות הערב, בוצע ירי בקרבת בית רסמי דחלה בכפר טורעאן. בסמוך לאחר מכן ובקרבת מקום התקהלו עשרות אנשים והכביש שבמקום נחסם בפחי אשפה וחפצים אחרים. למקום הגיעו שוטרים וביניהם, מאג'ד גאנם, (להלן: "מאג'ד"), באסל גדיר (להלן: "באסל"), נדב כהן (להלן: "נדב") וכן שוטרים נוספים (כולם יחד להלן: "השוטרים").

ב. השוטרים, חבושים כובעי משטרה לצורך זיהוי, התקרבו למקום ההתקהלות על מנת לפתוח את ציר

התנועה. משהגיעו לתחילת מקום ההתקהלות, נשמעו קולות ירי אקדח מכיוון מזרח, אזור בו מצויים בתי משפחת עדווי.

ג. השוטרים החלו לרוץ מזרחה על הכביש לכיוון המקום ממנו נשמעו קולות הירי. מולם הגיע בריצה אדם רעול פנים, לבוש מעיל בצבע זית ומכנס שחור. בעת שהאדם זיהה את השלושה, פנה שמאלה ובאסל, שחבש כובע משטרה צעק "עצור משטרה".

רעול הפנים לא נענה להוראה והמשיך לרוץ לתוך מטע זיתים (להלן: מטע הזיתים), שם השיג אותו באסל, תפס במעילו והפיל אותו לאדמה. לאחר מכן, אזק אותו באסל בעזרת מאג'ד ונדב. רעול הפנים הובל לניידת משטרה שחנתה בסמוך ושם זוהה כמוחמד דחלה - הוא הנאשם.

ד. בעת שהנאשם הובל אל ניידת המשטרה הגיע לקרבתו אביו ובן משפחה נוסף. הנאשם אמר להם "הפלתי את הפלאפון בפנים תחפשו טוב".

ה. בסמוך לשעה 22:00 יצאו מאזן עדווי ועדווי מביתם בעקבות הירי אשר בוצע שם ואספו ארבעה תרמילי אקדח מהרצפה (להלן: תרמילי האקדח). אלו הועברו לידי משטרת ישראל.

ו. בסמוך לאחר שנמצאו תרמילי האקדח, ערכו השוטרים חיפוש במטע הזיתים ומצאו אקדח (להלן: האקדח). באקדח, שהיה מונח בעשבייה שבסמוך למקום מעצר הנאשם, הייתה מחסנית טעונה בכדורים. האקדח היה במצב מעצור.

ז. האקדח ותרמילי האקדח נבדקו במעבדת נשק של משטרת ישראל. נקבע כי האקדח מסוג FN חצי אוטומטי בקוטר 9 מ"מ יורה ובכוחו להמית אדם כן המחסנית שנתפסה מתאימה לו. נקבע כי האקדח ירה את תרמילי האקדח שנתפסו ליד בתי עדווי.

ח. על פריטי הלבוש שלבש הנאשם בעת מעצרו נמצאו ארבעה חלקיקים אשר זוהו על ידי מומחה כשרידי ירי. חלקיקים אלו מוכרים רק ממקור של פיצוץ פיקה (פיקת נשק).

5. במצב דברים זה התמקדה המחלוקת בבית המשפט המחוזי בשאלת זהותו של היורה.

הכרעת הדין

6. ביום 4.10.2021, בתום הליך הוכחות, קבע בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ג' צפרייר), כי המערער הוא זה שביצע את העבירות שמפורטות בכתה האישום והרשיע אותו בהן.

הראיות שהונחו לפני בית המשפט המחוזי

7. לבד ממזכרי השוטרים שנכחו באירוע וביצעו את המעצר של המערער כשהוא חוזר ממקום הירי, הניחה המשיבה לפני בית המשפט המחוזי, בשאלה שבמחלוקת, את הראיות הבאות: סרטונים ממצלמות הרחוב שמתעדים, לטענתה, את המערער, כמי שמכין עצמו לביצוע הירי (ת/38א), מגיע לאזור בתי משפחת עדווני, מבצע את הירי באוויר (ת/35א) וחוזר בריצה מהמקום בו בוצע הירי (ת/36א); סרטון עזר שמרכז את כל הסרטונים (ת/34א); בגדיו של המערער וחווות דעת בדבר שרידי הירי שנמצאו עליהם; האקדח והמחסנית שנמצאו במטע הזיתים. המשיבה גם הצביעה על שקרי המערער כחיזוק ותמיכה לראיות שהציגה.

הכרעת הדין

8. בית המשפט המחוזי בחר שלא לתת משקל לחלק מהסרטונים ממצלמות הרחוב שהציגה המשיבה לפניו. בית המשפט המחוזי קבע, כי טענת המשיבה לפיה הדמות שנצפית כצועדת לכיוון בתי משפחת עדווני (להלן: כיוון הירי) בשעה 22:00:27, מבצעת שם ירי בשעה 22:02:31 ובשעה 22:02:39 נראית חוזרת בריצה מהמקום בו בוצע הירי הינה אותה דמות שנצפית במצלמה אחרת צועדת לכיוון הירי בשעה 22:00:51 וחוזרת משם בשעה 22:01:55, אינה מסתברת. הטעם לכך - הדמות שנצפית חוזרת, לכאורה, מכיוון הירי בשעה 22:01:55, אינה יכולה להיות אותה דמות שמבצעת את הירי בשעה 22:02:31, 37 שניות לפני שבוצע הירי.

9. בית המשפט המחוזי, שהעלה תהייה זו בתום ההוכחות, סירב לקבל את הסברי המשיבה לסתירה הפנימית שעלתה מהסרטונים שהציגה, וקבע כי אין לקבל את הנתונים שעלו משניים מהסרטונים שהוצגו - ת/36א (הסרטון בו נצפה המערער חוזר מכיוון הירי בשעה 22:01:55) ות/34א (סרטון העזר שמרכז את כל הסרטונים). עם זאת קיבל הוא את הסרטון ת/38א, שאינו שנוי במחלוקת, בו זוהה המערער כמי שהיה ליד חנות אלאמאנה, ביום האירוע, בסמוך לשעה 21:50:20. המערער נצפה בסרטון, כשהוא לובש כפפות, מסיר כובע שחבש על ראשו, חובש כיסוי ראש צמוד (להלן: כיסוי הראש) ושב וחובש את הכובע שהסיר על גבי כיסוי הראש. משם הוא נראה ממשיך לבד בהליכה נמרצת. את הקביעה לפיה אדם זה, שאין מחלוקת שהוא המערער, הוא האדם שהגיע בסמוך לבית משפחת אדהם עדווני וירה באקדח ביסס בית המשפט המחוזי על ראיות נסיבתיות שאותן פירט בהכרעת הדין: שרידי הירי על בגדיו; האקדח והמחסנית שנמצאו במטע הזיתים; כיוון התנועה של המערער. לראיות אלה מצא בית המשפט המחוזי חיזוק ותמיכה בשקרי המערער לרבות הוויתור שלו על ביצוע ניסוי שטח או ביקור במקום, מהלך שהוצע על ידו להפרכת החשד שיוחס לו.

הערעור על הכרעת הדין

10. בהודעת הערעור טען המערער, כי קביעת בית המשפט המחוזי, לפיה הדמות שנצפתה בסרטון בת/35א מבצעת ירי לעבר בתי משפחת עדווני בשעה 22:02:31 לא יכולה להיות אותה דמות שנצפית חוזרת משם בת/36א בשעה 22:01:55, קרי 37 שניות לפני הירי, שוללת לחלוטין את גרסת המשיבה, שנסמכה על הסרטונים, לפיה מדובר באותו אדם ושאותו אדם הוא המערער כמו את גרסתה בדבר כיוון ההימלטות של המערער לאחר הירי. לגישתו די בכך כדי לקבל את הערעור. בהקשר זה שלל המערער את הדמיון בין פריטי הלבוש של הדמות שנצפתה בת/35א מבצעת את הירי לבין הדמות שמכינה עצמה לביצוע הירי בת/38א לגביה אין מחלוקת שהיא המערער. חיזוק לטענתו זו, בדבר חוסר הדמיון, מוצא המערער בסירובה של המשיבה להצעתו לבצע שחזור של אירוע הירי מול אותה מצלמה באותה זווית ועם אותם בגדים שנתפסו עליו בעת מעצרו. בנוגע לראיות הנסיבתיות, עליהן סמך בית המשפט המחוזי את הכרעת

דינו, טען המערער, כי אין לקבל כראיה את חוות הדעת בדבר שרידי הירי בשל כשל שנפל בשרשרת המוצג; אין לתת משקל למציאת האקדח והמחסנית בסמיכות למקום בו נעצר המערער, משום שהאקדח נתפס כשעה לאחר מעצרו ובמקום נכחו אנשים רבים שזיהמו את הזירה. בעיקרי הטיעון שהגיש טען המערער טענה נוספת, לפיה בית המשפט המחוזי התעלם מטענתו, כי קיימת אפשרות שהתרמילים שנמצאו בסמוך למקום אירוע הירי מקורם באירוע ירי קודם שהתרחש מספר ימים לפני אירוע הירי מושא כתב האישום. לטענתו עובדה היא שהתרמילים נאספו על ידי אזרחים ועברו מיד ליד מבלי שהמחלקה לזיהוי פלילי הגיעה לזירה.

תשובת המשיבה

11. המשיבה תומכת בממצאיו של בית המשפט המחוזי ובתוצאה אליה הגיע. לטענתה, מארג הראיות שהניחה לפניו מבסס, מעבר לספק סביר, את אשמתו של המערער. המשיבה מציינת, כי הדמיון, אם לא לומר הזהות, בין הבגדים שלובשת הדמות שנצפית בסרטונים ת/38 לבגדים שלובשת הדמות בסרטון ת/35 מצביעים על כך שמדובר באותה דמות. הבגדים שלבש המערער בעת מעצרו דומים, אם לא לומר זהים, לבגדים שלבשה אותה דמות שנצפית בשני הסרטונים. הוסף לכך את הראיות הנסיבתיות עליהן הצביע בית המשפט המחוזי, כך המשיבה, והגע למסקנה בדבר אשמתו של המערער.

דיון והכרעה

12. בטרם נפנה ונבחן את טענות המערער, נשים פעמינו לסרטונים שצולמו במצלמות הרחוב.

בית המשפט המחוזי בחר שלא לקבל את הממצאים שעולים מהסרטונים ת/36 ות/34 בכל הנוגע ללוח הזמנים. בית המשפט המחוזי כן נתן דעתו על הממצאים שעולים מסרטון ת/38 (סעיף 7 ו-8 סיפא להכרעת הדין). בסרטון זה, ת/38, רואים את המערער מגיע לחנות אלאמאנה עם פנים גלויות וידיו עטויות בכפפות, כשהוא לבוש במעיל ירוק, נעלי ספורט שחורות עם סוליה לבנה בוהקת ומכנסיים שחורים שבצדם, בחלק העליון, ארבעה פסים לבנים רוחביים ומעליהם סימן של חברת "פולו". בהמשך נצפה המערער מסיר את הכובע שחבש, עוטה על פניו כיסוי פנים, שמכסה גם את ראשו, ומניח בחזרה על ראשו את הכובע שהסיר. סרטון זה צולם במצלמת רחוב ביום אירוע הירי מושא כתב האישום, בסמוך לשעה 20:50:21 (המערער נצפה מגיע בדקה 20:01 של הסרטון מבצע את פעולות הלבוש ועוזב בדקה 20:17 של הסרטון). ת/35 הוא הסרטון בו מתועד אירוע הירי. מצפיה בסרטון (מצלמה 3) ניתן לראות, כי היורה הינו גבר שפניו מכוסים, על ידיו כפפות, לבוש מעיל כהה, מכנסיים כהים, שעליהם, בחלק העליון, ארבעה פסים לבנים רוחביים ולרגליו נעליים כהות עם סוליה לבנה בוהקת. כן ניתן להבחין שהדמות אוחזת בחפץ כלשהו, מבצעת בו פעולה שנחזית כפעולת דריכה, מכוונת את החפץ לעבר הבית, יורה, ומתחילה לרוץ חזרה לכיוון מערב (הדמות נצפית מגיעה בדקה 7:29 בסרטון, הירי נצפה בדקה 7:35 והבריחה חזרה לכיוון ממנו הגיע מתחילה בדקה 7:40 של הסרטון).

המערער הכחיש בחקירתו במשטרה, כי הדמות בסרטון ת/38 הנה דמותו שלו, הכחיש שהיה בכלל ליד חנות אלאמנה ואף התעקש על כך למרות שהסרטון הוצג בפניו ולמרות שהוא נעצר עם בגדים אלה עליו (ת/26 חקירה מיום 28.1.2021 עמ' 4 ש' 67 עד עמ' 5 ש' 85). רק בחקירתו בבית המשפט אישר, כי הוא זה שמופיע בסרטון (פרוט' ישיבת יום 16.6.2021 עמ' 62 ש' 22-8) וכי היה לבוש בבגדים אלה (פרוט' ישיבת יום 16.6.2021 עמודים 56 - 57).

עמוד 5

13. בית המשפט המחוזי לא ערך את השוואה שמתבקשת מצפייה בשני הסרטונים. אין מניעה שבית משפט של ערעור יעשה זאת (ראו סעיפים 212 ו-213 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). שני הסרטונים היו חלק ממארג ראיות שהונחו לפני בית המשפט המחוזי. הם לא נפסלו. הממצאים שניתן לדלות מהם לא נוגעים לפער בלוח הזמנים עליו הצביע בית המשפט המחוזי. המערער עצמו ביקש להעמיד עצמו לזיהוי באמצעות שחזור כשהוא לבוש באותם מלבושים. בהודעת הערעור, הוא עצמו, מזמין את בית המשפט לצפות בסרטונים ולהיווכח כי "לא מינה ולא מיקצתיה" וקובל על כך שבית המשפט המחוזי התעלם מכך (סעיף 13.2. להודעת הערעור).

14. המסקנה שעולה מצפייה בשני הסרטונים היא שמדובר באותה דמות, לבושה באותם בגדים שהיה לבוש המערער עת נעצר על ידי השוטרים. אין ולא היה צורך לבצע שחזור כבקשת המערער. בהקשר זה נוסף, כי בקשתו נענתה על ידי המשיבה בחיוב בהודעת הבהרה שהוגשה על ידה. בהודעה מבהירה המשיבה, כי לנוכח טענת המערער בדבר אי התאמה בין האדם בשני הסרטונים המדוברים ניתנת הסכמתה לתת לו את הבגדים לצורך ביצוע השחזור "לזמן קצוב ובליווי איש משטרה אשר יפקח על המוצג" למרות שבדיון שקדם להודעה זו חזר בו המערער מהצעתו (ראו פרוטוקול הדיון מיום 24.3.2021).

קעת נעבור ונבחן טענות המערער בנוגע לראיות הנסיבתיות הנוספות.

15. א. שרידי הירי - לטענת המערער נפל כשל ראיתי בשמירת שרשרת המוצג של ראייה זו שחייב את פסילתה. דין הטענה להידחות - הראייה בדבר שרידי הירי הוגשה לבית המשפט המחוזי בהסכמה, יחד עם כל ראיות התביעה, ולא נטענה, אותה עת, טענה כלשהי בנוגע לכשל בשרשרת. כך, בישיבת יום 18.2.2021 הודיע בא-כוח המערער כי הוא מסכים להגשת כלל הראיות בתיק ומוותר על העדים. הוא חזר על הודעתו זו בישיבת 17.3.2021 והסכים להגשת כל חומר החקירה שקשור לעדים ללא העדותם. בישיבת יום 16.6.2021 אישר, בתשובה לשאלה של בא-כוח המשיבה, כי ההסכמות שנתן הן גם לאמיתות תוכן של הראיות ואין צורך בחקירת העדים. על בסיס הודעות אלה של בא-כוח המערער הוגשו וסומנו מוצגי המשיבה לרבות אלה שנוגעים לשרידי הירי. זכרה של טענה זו לא בא בסיכומי המערער בבית המשפט המחוזי. מטעם זה, ובצדק, לא ראה בית המשפט המחוזי לנכון לעמוד על הפער בין המוצגים השונים בשרשרת ובחר לקבוע קביעותיו בהקשר זה על חוות הדעת של המומחית ביחס לשרידי הירי (ת/56) שהוגשה והתקבלה, כאמור, כראיה לאמיתות תוכנה, בהסכמת המערער. בנסיבות אלה, ומשהטענה מועלית לראשונה בהודעת הערעור אין מקום להידרש לה.

משאין מחלוקת בדבר הימצאות שרידי הירי על פריטי הלבוש של המערער (חולצה, כפפות, מסכת סקי, מכנסיים ומעיל - כך על פי חוות הדעת) ומשאין מחלוקת, כי מקורם של שרידי הירי בפיצוץ פיקה של נשק כל שנותר הוא לבחון את הסבריו של המערער להימצאותם. המערער לא קבל, בהודעת הערעור, על קביעותיו של בית המשפט המחוזי בהקשר זה. רק בעיקרי הטיעון טען שבית המשפט המחוזי התעלם מהסבריו. דא עקא שבית המשפט המחוזי נדרש גם נדרש להסברי המערער ולא מצא בהם ממש. את ההסבר לפיו שרידי הירי מקורם בירי שבוצע על ידי אחר, לידו, במהלך ההתקהלות, העלה המערער רק בחקירתו הרביעית במשטרה מבלי שמסר מידע נוסף אודות היריה שלטענתו ירה שלוש יריות ולאחר מכן צעק שהאקדח נתקע. למותר לציין שהמערער לא הביא כל ראיה להוכחת טענה זו גם לא תרמילי ירי שיש להניח שהיו במקום. זאת ועוד, משטען, בתחילת חקירתו, כי בליל האירוע התרחשו שני אירועי ירי, האחד ליד בתי משפחתו, שלאחריו יצא מביתו, והשני אירוע הירי מושא כתב האישום, ממילא לא ניתן לקבל גרסתו בדבר אירוע ירי שלישי (ראו פרוטוקול ישיבת יום 16.6.2021 עמ' 35 ש' 33-25 ו-עמ' 36 ש' 7-1). כך או כך, לא הובאה ראיה כלשהי מטעם המערער בדבר ירי שבוצע לידו עת היה, לטענתו, בתוך ההתקהלות. בחקירה החוזרת,

העלה בא-כוח המערער אפשרות לפיה בזמן ההתקלות בעקבות אירוע הירי הראשון היו שריפות או שהמערער החזיק בידו מצית ומכוון את המערער להקשר המדובר - שרידי הירי. המערער השיב, כי היו שריפות וכי הוא החזיק מצית בידו (עמ' 87 ש' 13-21). מעבר לשלב בו הועלתה גרסה זו והאופן בו הועלתה (שאלות מדריכות), הגשת חוות הדעת של המומחית בנוגע לשרידי הירי, בהסכמה, שומטת את הקרקע מתחת לטענת השריפות והמצית נוכח הקביעה של המומחית כי המקור לשרידי הירי הוא בפיצוץ פיקה של נשק חם, עליה לא נחקרה.

ב. מציאת האקדח והמחסנית במטע הזיתים - לטענת המערער אין לתת משקל למציאת האקדח והמחסנית בסמיכות למקום בו נעצר משום שהאקדח נתפס כשעה לאחר מעצרו ובמקום נכחו אנשים רבים שזיהמו את הזירה. צא ולמד, כך המערער, האקדח הגיע למטע הזיתים לאחר מעצרו. את טענתו זו סומך המערער על עדותו של עד הגנה 2, מוחמד דאחלה (להלן: מוחמד). גם אם כך הם פני הדברים (לטענת המשיבה האקדח נמצא בסמוך למעצרו של המערער) אין בכך כדי לגרוע מהעובדה לפיה האקדח והמחסנית נמצאו בעשבייה בסמוך למקום המעצר של המערער. עדותו של מוחמד, ככל שמסייעת למערער, נוגעת לזמן שחלף מהמעצר עד למציאת האקדח, לא באשר למיקום בו נמצא האקדח, סמוך למקום מעצרו של המערער. זאת ועוד, המערער מתעלם, בהקשר זה, מהבקשה שהפנה לאביו, בעת שהובל לניידת המשטרה לאחר מעצרו "הפלתי את הפלאפון בפנים תחפשו טוב", כשהוא מכוון למכשיר אייפון; מהגרסה שמסר בנוגע ליציאתו מהבית, למשמע היריות לעבר בתי משפחתו, מצויד בשני מכשירי סלולר, לטענתו, אחד לשיחות (האייפון) ואחד למשחק; לעדותו של אביו בכל הנוגע לחיפוש שערך על פי בקשתו ומהעובדה שהאייפון לא הוצג לבית המשפט למרות שגם המערער וגם אביו אישרו בחקירתם כי המכשיר נמצא על ידי האב; בית המשפט המחוזי לא ראה לתת אימון בעדות האב (עמ' 160 ש' 6-7 לפסק הדין) גם משום שנחשף לעדות המערער, לגרסתו ולתשובותיו, וגם משום התמיהות שעלו מעדות האב עת לא מסר פרטים מי היו אלה השכנים הרבים שסייעו לו בחיפוש, מי היה השכן שנתן לו את הפנס בעזרתו חיפש את האייפון ושעה שלא הביא לעדות אף אחד מהשכנים שסייעו בידו. משכך, בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי הגם ש:

"גרסת האב נועדה לחזק את עמדת הנאשם, העובדה שנמנע למסור פרטים ביחס לאירועי אותו ערב, ממי קיבל את הפנס ומי סייעו לו לחפש את האייפון, מלמדת כי לא מדובר בגרסת אמת אותה ניתן לבדוק, אלא בגרסה כללית ובלתי מבוססת שכל מטרתה לסייע לנאשם".

ג. כיוון התנועה של המערער - מהסרטונים שצולמו במצלמות הרחוב אנו למדים שרחוב אבן סינא נמתח ישר בכיוון כללי מזרח מערב (להלן: הרחוב). במערב הרחוב נמצאים בתי משפחת דחלה וחנות אלאמאנה ובמזרח בתי עדווני וביניהם בית אדהם עדוי אשר בקרבתו בוצע הירי מושא כתב האישום. מקום פגישת הנאשם את השוטרים ומטע הזיתים, נמצאים בערך במחצית הדרך שבין החנות ובין בית אדהם עדווני. עובדות אלה היו מוסכמות על המערער והמשיבה ופורטו ככאלה בס' 4ט להכרעת הדין. המערער חבש את כיסוי הראש ליד חנות אלאמאנה ומשם יצא ברגל לדרכו. דקות מספר לאחר מכן הוא נעצר במטע הזיתים. בהתאם לממצאים שעולים מת/1 ות/7 (דוחות פעולה של השוטרים) המערער נצפה על ידי השוטרים כשהוא רץ מכיוון הירי לעברם, מכיוון מזרח (בתי עדווני) לכיוון מערב וברגע שזיהה אותם סטה ימינה לכיוון מטע הזיתים, שם נתפס ונעצר. דוחות הפעולה התקבלו כראיה לאמיתות תכנם. המערער ויתר על חקירת השוטרים שערכו אותם. יש לדחות את ניסיונו של המערער לערער על הממצא בדבר כיוון התנועה שלו לאחר הירי ולהציע כיווני בריחה נוספים שמהם, לטענתו, היה יכול מבצע הירי האמתי להימלט. זאת ועוד, אין לקבל את טענת המערער. כי יחד עמו רצו עוד 40 אנשים (עמ' 15 לפרוטוקול ש' 21 ובהמשך עמ' 17 ש' 33). אמור, אפוא, המערער נצפה רץ לבדו מכיוון מזרח, כיוון הירי ליד בתי עדווני, לכיוון מערב, סטה ימינה למטע הזיתים כדי להימלט מהשוטרים, נתפס ונעצר.

ד. תרמילי הכדורים במקום הירי - משאין מחלוקת, בדבר ההתאמה שנמצאה בין האקדח והמחסנית שנתפסו לתרמילי הכדורים שנאספו ממקום הירי ובהינתן קיומו של ירי במקום בו נמצאו התרמילים והקביעה המוסכמת, כי האקדח ירה את הכדורים אין כל סבירות לטענת המערער כי התרמילים מקורם באירוע ירי קודם שהתרחש מספר ימים לפני אירוע הירי מושא כתב האישום.

ראיות נסיבתיות- המתווה הנורמטיבי

16. ניתן להרשיע נאשם בהסתמך על ראיות נסיבתיות בלבד. לצורך הרשעה, יש הכרח, כי המסקנה המפלילה תהיה המסקנה הסבירה היחידה שעולה ממכלול הראיות הנסיבתיות. זאת, לאחר שהערכאה הדיונית בחנה את מכלול הראיות ואת הסבריו של הנאשם וגרסתו העובדתית החלופית באספקלריה של ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים. ככל שקיימת גרסה עובדתית חלופית, שמועלית על ידי הנאשם או שמתגלה מהעובדות אשר הוכחו לפניו, ממנה עולה מסקנה סבירה אחרת מלבד המסקנה המרשיעה, יהיה די בכך לשם זיכוי מהאשמה המיוחסת לו. עם זאת, אין די בכך שתקיים מסקנה חלופית דחוקה, תיאורטית או מופרכת, שיכולה לעלות מחומר הראיות, כדי להקים ספק סביר באשמתו של הנאשם - אלא נדרשת מסקנה חלופית סבירה שיש לה אחיזה בחומר הראיות (ראו: ע"פ 2460/15 ג'בארין נ' מדינת ישראל, פסקה 51 (4.5.2016); ע"פ 8823/12 שבתאי נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (1.7.2014); ע"פ 543/79 מדינת ישראל נ' נגר, פ"ד לה(1) 113, פסקה 17 (1980)).

בשיטת משפטנו, הדרך המקובלת ליישום העקרונות שמתוארים לעיל, בעת בחינתם של תיקים פליליים שמבוססים על ראיות נסיבתיות בלבד, היא באמצעות "המבחן התלת-שלבי". בשלב הראשון יש לבחון את מהימנות הראיה הנסיבתית כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. בשלב השני יש לבחון האם די בתמונה הכוללת שעולה מצבר הראיות הנסיבתיות כדי להסיק את המסקנה המרשיעה. בשלב השלישי והאחרון, מועבר הנטל אל הנאשם להציע הסבר חלופי סביר לצבר הראיות הנסיבתיות (ראו: ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף, (21.1.15)).

17. דומה שלא יכולה להיות מחלוקת, כי שני השלבים הראשונים של "המבחן התלת שלבי" מתקיימים, גם מתקיימים, בעניינו של המערער. התמונה הכוללת שעולה מהראיות הנסיבתיות שפורטו לעיל, שהתקבלו כראיה בהסכמה וללא התנגדות, מובילה למסקנה המרשיעה. היטיב לתאר זאת בית המשפט המחוזי בפסקה 13 להכרעת הדין, ואין לי אלא להביא את הדברים בשם אומרם:

"עד כאן נבחנו הראיות, כל אחת כשלעצמה ומכאן, בהתאם למבחן התלת שלבי, בשלב השני על פי ניסיון החיים וההיגיון מתגבשת המסקנה כמפורט להלן:

הנאשם שמע וחווה ירי בסביבת ביתו, סבר שהירי כוון לביתו (פרוט' עמ' 32 ש' 17, עמ' 24 ש' 3), ובוצע על ידי בני המשפחה היריבה. ירד במהירות מביתו וליד המכולת חבש רעלה אשר נועדה למנוע את זיהוי פניו. הלך רגלית לכיוון בתי עדוי כשהוא מצויד באקדח. ליד בית אדהם עדוי דרך את האקדח וירה בו מספר יריות בסמוך לבתים בסביבה וכך נקלט בסרט (ת/35א). כתוצאה מהירי נותרו שרידי ירי על בגדיו. לאחר הירי חזר בריצה לכיוון ביתו, במחצית הדרך פגש במאג'ד, באסל ונדב אשר רצו מולו למשמע היריות. משראה אותם ושמע את הקריאה "עצור משטרה" ניסה לברוח ופנה לתוך מטע הזיתים. לאחר מרדף קצר הפיל אותו באסל ועצר אותו. במהלך המרדף בתוך מטע הזיתים הפיל הנאשם את האקדח והמחסנית על מנת שלא יתפסו עמו ולכן אף ביקש מאביו לחפש אותם בתירוץ של נפילת האיפון".

18. האם עלה בידי המערער להציע הסבר חלופי סביר לצבר הראיות הנסיבתיות?

התשובה לכך היא שלילית. גרסת המערער לא הוכחה, אף לא אחד מרכיביה, ולו ברמה של "ספק סביר". נדרשתי לכך עת בחנתי את גרסאותיו והסבריו בנוגע לתפיסת האקדח והמחסנית; לשרידי הירי; לכיוון התנועה שלו, מזרחה, לכיוון בתי עדוויו וחזרה משם בריצה אחרי הירי; לבריחתו מהשוטרים שקראו לו לעצור. המערער אפילו לא מסר גרסה סדורה בנוגע לפרטי הלבוש שעטה על עצמו. בחקירתו במשטרה הסביר, כי רק לאחר שיצא מביתו הוא מצא את הכפפות וכיסוי הראש בחצר הבית בעוד שבעדותו טען כי הוא הביא אותם מהבית והוסיף, כי את הכפפות לבש בבית ואת כיסוי הפנים בחוץ (ראו סעיף 8 להכרעת הדין). המערער, כזכור, גם הכחיש תחילה כי הוא זה שמופיע בסרטון ת/35 והודה בכך רק בחקירתו בבית המשפט.

19. אציע, אפוא, לחבריי לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

גזר הדין

20. בית המשפט המחוזי עמד על החומרה היתרה שיש לייחס, בפרט בימינו אלה, לעבירות בנשק. לאחר שבחן את נסיבות העבירות, שכללו ירי מנשק חם, כמו גם את מדיניות הענישה הנוהגת, העמיד את מתחם העונש ההולם על 34 חודשי מאסר בפועל עד 54 חודשים בצירוף עונשים נלווים. לאחר שבחן את נסיבותיו האישיות של המערער - עברו הנקי, גילו הצעיר יחסית, נישואיו והיותו אב לבת גזר על המערער, ביום 30.11.21, 36 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת נשק או עבירה של שיבוש מהלכי משפט ויורשע באחת מהן; קנס בסך 5000 ש"ח או 45 ימי מאסר תמורתו.

22. אינני סבור שיש מקום להתערב בגזר הדין.

מעבר להלכה הפסוקה לפיה התערבותה של ערכאת הערעור בגזר הדין שניתן על ידי הערכאה הדיונית תעשה במשורה, עניין לנו במערער אשר תכנון את ביצוע העבירות. המערער הצטייד בכפפות ובכיסוי ראש, כדי למנוע את זיהויו, ויצא חמוש באקדח טעון לעבר בתי משפחה יריבה וירה שם לפחות 4 כדורים. מדובר בירי בנשק חם באזור מגורים. לאחר ביצוע הירי ניסה להימלט מהשוטרים שקראו לו לעצור ועשה לשיבוש מהלכי משפט כשהוא זורק את האקדח והמחסנית לצמחייה שבאזור המנוסה שלו תוך שהוא רומז לאביו לחפשם. נסיבות חמורות אלה של העבירות בהן הורשע מצדיקות, בוודאי, את העונש שנגזר עליו, על כל רכיביו.

סוף דבר

23. הערעור דינו להידחות, הן על הכרעת הדין הן על גזר הדין. כך אציע לחבריי לעשות.

ש ו פ ט

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

שופט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ש' שוחט.

ניתן היום, י"ב בניסן התשפ"ב (13.4.2022).

שופט

שופט

שופט
